

KOEBOONT

Ledenblad Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Het herstelkader voor renteswaps en wat nu?

De meesten die een renteswap hebben of hadden, zal het niet zijn ontgaan. Op 5 juli 2016 is er een zogenaamd "Herstelkader" voor renteswaps vastgesteld. Dit mede op aandringen van de politiek. Er was veel kritiek op de wijze waarop de banken eerder renteswaps hadden "herbeoordeeld".

De banken die in feite "hun eigen vlees hadden gekeurd" omdat zij hun eigen adviezen beoordeelden, hadden dit niet goed gedaan. Het oordeel van de toezichthouder, Autoriteit Financiële Markten, was dat de banken alles opnieuw moesten doen aan de hand van nieuwe voorschriften. Minister Dijsselbloem heeft in het voorjaar van 2016 een commissie van "drie wijzen" benoemd; de heer mr. R.J. Schimmelpenninck, de heer prof. dr. T.P. Kocken en de heer mr. B.F.M. Knüppe. Aan de hand van het herstelkader dat deze commissie op 5 juli 2016 heeft gepubliceerd zullen de renteswaps opnieuw worden getoetst.

In de voorbereidingsfase van het herstelkader heeft de commissie onder meer met de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) en de Stichting Meldpunt Klachten Banken (www.stichtingmeldpuntdb.nl) veelvuldig contact gehad. Hierbij heeft de commissie gesprekken gevoerd met de voorzitter van zowel de NMV als deze stichting en met juridisch adviseur, advocate mr. Marianne Adema MFP. Ook zijn er verschillende melkveehouders gehoord. Aan de hand van een aantal veel voorkomende vragen geeft mr. Adema hieronder een toelichting op het herstelkader.

Kom ik ook voor het herstelkader in aanmerking?

Alle klanten die (gedurende enige periode) tussen 1 april 2011 en 1 april 2014 een renteswap hadden komen voor het herstelkader

in aanmerking. Dit geldt voor alle klanten, met enkele uitzonderingen (bijv. vastgoedklanten met een balanstotaal van meer dan EUR. 10 miljoen). Indien u onder het toepassingsbereik valt dan zal de bank uw renteswap actief beoordelen. Heeft u een renteswap die vroegtijdig (voor 1 april 2011) is beëindigd, dan moet u zich wel bij de bank melden om voor het herstelkader in aanmerking te komen. Om voor het herstelkader in aanmerking te komen hoeft u zich dus niet aan te sluiten bij een claimorganisatie.

Wat houdt het herstelkader in?

Het herstelkader houdt in dat de bank ieder renteswapdossier (dat onder het toepassingsbereik valt) gaat toetsen aan de hand van een viertal stappen. Deze stappen zijn uitgewerkt in een omvangrijk juridisch-technisch rapport van circa 47 pagina's. In hoofdlijnen gaat het om de volgende vier stappen.

- **Stap 1: Heeft u een bijzondere swap?**
Eerst wordt bekeken of de klant een bijzondere variant van een renteswap heeft. Een "cap met knock-in floor" wordt bijvoorbeeld beschouwd als een bijzondere variant en zal worden gecorrigeerd naar een "normale" variant. Als gevolg van deze correctie zal de klant een compensatie ontvangen indien dat eruit volgt.
- **Stap 2: Heeft u een swap met een technisch gebrek?**
Daarna wordt bekeken of er sprake is van een technisch gebrek.

In dit nummer:

- In Memoriam Marius Bouwmeester
- Onderzoek Veehouderij en gezondheid Omwonenden
- Metingen oppervlaktewater
- Omgevingswet

Volg ons op Twitter
@NMVnieuws

cor van den berg

@CorvandenBerg50

Sterk punt @NMVnieuws regel je zaken zelf en maak je niet afhankelijk van politieke wervelwind!
twitter.com/melkveehouders...

Walter Roubos

@WalterRoubos

Waarheid als een koe! @LTO-Noord @NMVnieuws @martijnvdam @joszismeets @HelmaLodders @JacoGeurts pic.twitter.com/E5IGvgROsb

Gerrit Wermink

@gerritwermink

@NOS zie hier hoe @NMVnieuws lid @dukkie6 heeft uitgezocht dt de landbouw veel minder uitstoot dan natuur gebieden twitter.com/dukkie6/status...

Hiervan zal sprake zijn bijvoorbeeld als een renteswap niet in lijn is met de onderliggende lening (gelet op de hoofdsom, looptijd, aflossingen). In het herstelkader is aangegeven hoe dit technisch gebrek moet worden hersteld en welke compensatie hiervoor plaatsvindt.

• *Stap 3: Couancevergoeding.*

Het herstellkader voorziet vervolgens voor elke swapklant in een couancevergoeding bestaande uit 20% van alle netto betaalde bedragen uit hoofde van de renteswap en van de nog te betalen bedragen (afkoopsom) met een maximum van EUR. 100.000. Een uitzondering hierop kan gelden als een bepaalde mate van de financiering (aantoonbaar en onderbouwd) van de bank moest worden afgedekt.

• *Stap 4. Opslagverhoging?*

Tot slot wordt gekeken of er opslagen van geswapt leningen zijn verhoogd. Is dit het geval dan voorziet het herstellkader ook hiervoor in een compensatie.

Uiteraard zullen dubbeltellingen in het herstellkader worden gecorrigeerd.

Het herstellkader voorziet verder ook in een tegemoetkoming voor advocaatkosten (tot EUR. 10.000 excl. btw) als u een advocaat voor 1 maart 2016 heeft ingeschakeld.

Kan ik niet meer dan EUR. 100.000 ontvangen?

Eén van de misverstanden is dat een compensatie op grond van het herstellkader gemaximeerd zou zijn tot EUR. 100.000. Het maximum van EUR. 100.000 is alleen bepaald voor de couancevergoeding van stap 3. Heeft u een renteswap die via stap 1 (bijzondere variant), stap 2 (technisch gebrek) en/of stap 4 (opslagverhoging) voor "herstel" in aanmerking komt dan kan het totaalbedrag aan compensatie dus (veel) hoger uitvallen.

Ik heb al een bedrag ontvangen. Kan ik nu meer verwachten?

Heeft u al een compensatie ontvangen dan zal hier in het herstellkader rekening mee worden gehouden. Als uit het herstellkader een hogere compensatie volgt, ontvangt u het meerdere. Volgt uit het herstellkader een lagere vergoeding, dan heeft dit voor u geen gevolgen. Ook zaken die geschikt zijn (vaststellingsovereenkomsten of bindende uitspraken) vallen onder het bereik van het herstellkader. Hiervoor geldt ook dat als het herstellkader een hogere compensatie voorschrijft, u alsnog aanspraak maakt op het meerdere.

Wanneer kan ik een voorstel verwachten?

De banken hebben 2 tot 3 maanden na publicatie van het herstellkader de tijd gekregen om hun systemen op orde te brengen (zogenaamde "Pilotfase"). Vanaf september/oktober 2016 zullen de banken beginnen met de uitvoering van het herstellkader. Hierbij is bepaald dat de klanten die onder "bijzonder beheer" vallen het eerst zullen worden beoordeeld ("kwetsbare groep"). Vervolgens zijn de klanten met lopende renteswaps aan de beurt en tot slot degenen waarvan de renteswap al is beëindigd. Medio 2017 moet alles zijn afgerond.

Kan ik na acceptatie van het voorstel nog naar de rechter?

Indien dit uit het herstellkader volgt, dan zal de bank u een voorstel doen waarbij u een termijn wordt gegeven om dit voorstel al dan niet te accepteren onder de voorwaarde van finale kwijting. Dit wil zeggen dat als u het voorstel van de bank accepteert, u op geen enkele manier nog (gerechtelijke) stappen tegen de bank over de renteswap kunt nemen. Ofwel, met acceptatie van het voorstel zal het dossier worden gesloten en kunt u niet meer naar de rechter of het Kifid. Mocht u het voorstel van de bank daarentegen afwijzen dan komt het (definitief) te vervallen. Uiteraard kunt u dan alsnog naar een rechter of Kifid gaan om via deze route te proberen uw (volledige) schade vergoed te krijgen. Hierbij heeft u wel een pro-

cesrisico. Het is daarom van belang dat u zich goed laat adviseren over het voorstel van de bank en vooral bij twijfel, juridisch advies inwint.

Welke stappen kan ik nu alvast ondernemen?

Vooruitlopend op het voorstel dat volgt uit het herstellkader, is het raadzaam om alvast in kaart te laten brengen welke gevolgen het herstellkader voor uw dossier zal hebben. Let wel, dit is vaak meer dan enkel het opstellen van een berekening. Het herstellkader is uitgewerkt in een omvangrijk technisch-juridisch rapport. Elk dossier heeft verschillende (juridische) aspecten die een rol kunnen spelen bij de interpretatie van het herstellkader. Bovendien zijn er vele vragen die nog nadere invulling vergen en hierover zal ook komende periode nog nader overleg plaatsvinden met de betrokken organisaties en hun adviseurs. Indien u alvast in hoofdlijnen in kaart laat brengen wat het herstellkader voor u zou kunnen betekenen dan komt u niet voor verrassingen te staan. Dit is ook aan te raden gelet op de "finale kwijting" die als voorwaarde door de bank gesteld zal worden en waarbij u zichzelf dan ook de vraag zal moeten stellen of dit voorstel voor u acceptabel is en of u daarmee uw swapboek definitief wilt sluiten.

De NMV wijst haar leden erop niet lichtzinnig om te gaan met het voorstel dat volgt uit het Herstellkader en niet 'blindelings' een handtekening te zetten onder het voorstel van de bank. Het is belangrijk dat u goed bekijkt welke mogelijkheden u heeft en laat controleren of de bank deze keer wel de voorschriften goed heeft toegepast en de eerder genoemde vier stappen op de juiste manier heeft doorlopen. Het is verstandig u hierin ook te laten bijstaan door een juridisch adviseur.

De NMV is mr. Marianne Adema zeer erkentelijk voor de hulp en de adviezen die zij in dit dossier heeft gegeven. NMV-leden met vragen kunnen, indien gewenst, contact met haar opnemen via: marianne@adema-advocaat.nl

Omgevingswet en Aanvullingswet Grondeigendom

Begin 2016 is de Omgevingswet goedgekeurd in de Eerste Kamer. Na een jarenlang traject is men er in geslaagd om 26 wetten onder te brengen in één wet. Het doel van de wet is vooral: vereenvoudiging, kortere procedures en meer samenhang in de regelgeving. Naast de Omgevingswet zelf zijn er vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's). Deze liggen nog tot 16 september ter consultatie via www.internetconsultatie.nl.

Decentralisatie

In de nieuwe situatie stelt de nationale overheid een Omgevingsvisie op. Ook de provincies zijn verplicht om zelf een Omgevingsvisie op te stellen. Eén van de uitgangspunten van de wet is dat decentrale overheden al hun regels over de leefomgeving bijeenbrengen in één gebied dekkende regeling. Voor de gemeenten is dit het Omgevingsplan, voor de Waterschappen de Waterschapsverordening en voor de provincies de Omgevingsverordening. De Omgevingswet zal in 2018 of 2019 in werking treden.

Onteigening

Een van de speerpunten van de Omgevingswet is decentralisatie, dit zien we ook terug in 'Aanvullingswet Grondeigendom'. Onteigeningen gaan dan niet meer via Koninklijk Besluit maar op verzoek van de gemeente of het waterschap via de Bestuursrechter. Verder wordt de basis voor een onteigening al gelegd in het Omgevingsplan van de gemeente of de Omgevingsvisie van de provincie. Het is dus zaak deze goed te volgen. Indien een onteigeningsbeschikking wordt gepubliceerd en een eigenaar van de grond dit niet tijdig ziet en bezwaar instelt, kan hij onteigend zijn zonder het in de gaten te hebben. Hieronder volgt een nadere toelichting op onteigening.

Juridische toelichting

Iedereen die wel eens een onteigening heeft meegemaakt, weet dat dit zeer ingrijpende gevolgen heeft voor een gezin en bedrijf. Grond is immers één van de belangrijkste pijlers voor een melkveehouderij. Bij verlies van grond worden beweiding en bemesting steeds moeilijker. Ook wordt de melkveefosfaatreferentie dan niet meer gecompenseerd met als gevolg dat men minder vee mag houden, minder kan beweiden en/of meer

mest moet verwerken.

De overheid zal weliswaar een schadeloosstelling toezeggen, maar altijd uitgaan van een maatschappelijk eigen risico en niet meer dan strikt noodzakelijk willen uitgeven aan een tegemoetkoming. Dat betekent dat de hoogte van schadeloosstelling in de praktijk afhangt van uw eigen inbreng van de ontbrekende schadelijke gevolgen en uw onderhandelingsvoorwaarden.

Als het algemeen belang is gediend kan de overheid bij inrichtingsplannen overgaan tot onteigening. Strijd met ruimtelijke ordening blijft een reden voor onteigening. Dat betekent dat het erg belangrijk blijft om de actualiteiten van de bestemmingsplannen die straks omgevingsplannen gaan heten, over uw eigen bedrijf/grond goed te volgen. Dat kan met de gratis e-mail postcode abonnementen via <https://overuwbuurt.overheid.nl>.

Op dit moment loopt de gehele onteigeningsprocedure via de Kroon (bij Koninklijk besluit). In de toekomst wil men twee aparte procedures gaan hanteren voor onteigening en schadeloosstelling. Het kan zelfs zijn dat er al een onteigeningsbesluit is, maar er toch geen duidelijkheid is omdat schadeloosstellingsprocedure nog niet onherroepelijk is.

Besluiten over onteigening gaan via bestuursrechtelijke procedures verlopen, waarbij de slager zijn eigen vlees mag keuren. Als u in bezwaar en beroep gaat mogen bestuursrechters niet hun boerenverstand gebruiken; zij mogen slechts marginaal toetsen. De bestuursrechter kan alleen beoordelen of de grote lijnen van de bestuursrechtelijke regels en beleid zijn gevolgd.

De onteigening zal bekend worden gemaakt met een brief die via de gewone post wordt gestuurd. De belangrijke post mag u niet missen; zonder tijdig ingediend bezwaar wordt de onteigeningsprocedure verder in gang gezet.

Eigendom is een grondrecht dat wordt beschermd door het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Eind 2014 pleitte een groep wetenschappers voor een betere bescherming van deze grondrechten in het bestuursrecht. Daarom moeten er ook middelen ter beschikking worden gesteld voor een adequate rechtsbescherming bij zogenaamd grondrechten beperkend overheidsingrijpen.

Veel agrariërs hebben op dit moment niet voldoende financiële middelen. Vanwege hun onroerend goed vermogen kunnen zij geen aanspraak maken op gesubsidieerde rechtsbijstand. De NMV is van mening dat bij het vestigen van een voorkeursrecht en het starten van een onteigeningsprocedure al op voorhand een voorschot voor rechtsbijstand, desnoods rechtstreeks aan uw deskundige, moet worden uitgekeerd. Het mag niet zo zijn dat familiebedrijven die toch al in financieel zwaar weer verkeren, geen middelen krijgen voor rechtsbescherming.

Zienswijze

Vanuit de NMV gaan wij inspreken op deze wetgeving. Indien u zelf ook geïnteresseerd (en bezorgd) bent kunt u via www.internetconsultatie.nl/omgevingswet_grondeigendom of www.internetconsultatie.nl tot vrijdag 16 september ook zelf een zienswijze indienen.

Onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden

In juli bracht het RIVM de eerste resultaten naar buiten van het onderzoek naar Veehouderij en Gezondheid bij Omwonenden (VGO). Het onderzoek focust op longklachten, maar er is ook gekeken naar vertigo (duizeligheidsklachten), darmklachten, eczeem, Q-koorts, MRSA en ESBL.

Doel van het onderzoek is om verbanden te vinden tussen veehouderij en gezondheid. Het is nadrukkelijk niet de opdracht om te kijken of mogelijke verbanden ook een andere oorzaak kunnen hebben. Tijdens de gehouden informatieavonden kwamen hierover veel opmerkingen uit de zaal. Ook andere redenen kunnen bepaalde gevonden 'verbanden' veroorzaken, maar zoals onderzoekleidster Kitty Maassen (RIVM) aangaf: 'Dat valt buiten de onderzoeksopdracht'.

Het onderzoek is grofweg in te delen in een patiënten onderzoek binnen de dossiers van de huisartsen, een medisch onderzoek onder ongeveer 2.500 mensen en een milieu onderzoek. De gegevens van de huisartsendossiers zijn afgezet tegen een controlegroep van mensen met minder veehouderij in de woonomgeving. Het onderzoek vond plaats in Noord-Brabant en Limburg. Uit de verschillende onderzoeken bleek dat bepaalde aandoeningen vaker en andere minder vaak voorkomen indien men in de buurt van veel veehouderijen woont. (NB: veehouders zijn uitgesloten van het onderzoek).

Opvallend is dat luchtwegproblemen zowel minder vaak als vaker voorkomen. COPD komt bijvoorbeeld significant minder vaak voor. Maar als men COPD heeft, gebruikt men

meer medicijnen en gaat men vaker naar de huisarts. Opgemerkt moet worden dat deze bevindingen voortkomen uit het medisch onderzoek op basis van vragenlijsten die de mensen zelf invulden. Deze groep mensen bleek vaker ziek, ouder en vaker vrouw dan landelijk gemiddeld. Volgens onderzoekleidster Kitty Maassen maakt dat niets uit voor de eindresultaten.

Dick Heederik (universiteit Utrecht) gaf aan dat mensen met COPD die bij veehouderijen wonen waarschijnlijk verhuizen. In het 3-jarig onderzoek zag hij deze hypothese echter niet bevestigd. Opvallend is (los van het feit dat het nergens uit blijkt) dat mensen die wat verder weg wonen van veehouderijen en veel meer last hebben van hun COPD, wel blijven wonen waar ze wonen.

De onderzoekers vonden een significante afwijking in het aantal longontstekingen in de buurt van pluimveehouderijen. Landelijk heeft 1,5% van de populatie longontsteking, maar in de buurt van pluimveehouderijen is dit 1,65 %. Hier wordt een relatie gelegd met fijnstof dat vrijkomt. Doordat de longen veel fijnstof te verwerken hebben, zijn ze vatbaarder voor infecties.

Daarnaast heeft men bij de groep die medisch werd onderzocht, een lagere longfunctie gevonden. Dit zou gekoppeld zijn aan ammoniak

in de lucht. Maar er blijft veel onduidelijk: er is meerdere keren gezegd dat deze lagere longfunctie gevonden is bij COPD-patiënten. Later werd gezegd dat als men de COPD-patiënten uitsluit, er ook bij anderen een significant verschil optreedt. Volgens Heederik is ammoniak een lokaal probleem. Maar omdat ammoniak zich vermoedelijk bindt aan fijnstof in de lucht, verspreidt het zich razendsnel over Nederland en is iedereen 'at risk'. Dit strookt echter weer niet met een verminderde longfunctie in de buurt van veehouderijen. Heederik zegt: 'Er ligt een ammoniakdeken over Nederland'. We zouden de verminderde longfunctie dan logischerwijs overal moeten terugvinden. De verminderde longfunctie is overigens vergelijkbaar met het wonen in de stad of bij een snelweg. Roken geeft een veel lagere longfunctie dan wonen bij veel veehouderijen.

Toch zal de theorie dat ammoniak zich bindt aan fijnstof een belangrijke basis zijn voor overheden en belangengroepen om op te roepen tot een stop op veehouderij en vermindering van dieren aantallen. Staatssecretaris Van Dam heeft op basis van het rapport al aangekondigd dat de Wet Dieraantallen wordt doorgezet. En de eerste gemeenten in Brabant hebben al een stop op intensieve veehouderij afgekondigd. De gevolgen van het rapport dat veel mitosen en maren kent, zijn dus groot.

Komt vaker voor bij veehouderijen

- Infecties van de lage luchtwegen
- Chronische bronchitis
- Longontsteking
- Constitutioneel eczeem
- Vertigo syndromen
- Colitis ulcerosa (onderbelicht, zou verband houden met nertsen)

Komt minder vaak voor bij veehouderijen

- Infecties van de hogere luchtwegen
- Symptomen van luchtwegen
- Astma
- COPD
- Rhinitis (hooikoorts o.a.)
- Vertigo/duizeligheid
- Gastro-intestinale infectie

De NMV zal bij de betrokken Kamerleden aandringen op een objectieve visie waarbij wordt uitgegaan van feiten. En dit betekent ook dat er meer onderzoek moet komen naar de theorie over ammoniak en fijnstof.

Overigens geven de onderzoekers zelf ook aan dat er veel meer onderzoek nodig is. Er lopen nog veel deelonderzoeken en er zullen nog nieuwe onderzoeken starten. In zowel het rapport als tijdens de informatiebijeenkomsten waren de on-

derzoekers doorgaans genuanceerd over de resultaten.

Er was ook veel goed nieuws te melden: astma en COPD komen veel minder vaak voor in de buurt van veehouderijen. MRSA, ESBL en Hepatitis E komen niet vaker voor bij veehouderijen, terwijl dit door bepaalde groepen, en soms ook artsen, wel wordt beweerd. Helaas was hier weinig aandacht voor in de pers. Het onderzoeksrapport lijkt niet erg te stroken met alles wat men in de pers heeft teruggelezen. De uitingen in de pers komen voort

uit de publiekssamenvatting die het RIVM zelf heeft aangeleverd. Op het verzoek uit het publiek tijdens een informatiebijeenkomst om e.e.a. te nuanceren reageerde Kitty Maassen 'Dat is niet onze taak'. Maar zo hard als de conclusies in de pers worden getrokken, zo boterzacht zijn ze veelal in het onderzoek. Verschillende verbanden op metaniveau kunnen op individueel niveau niet worden gelegd. Om af te sluiten met de woorden van Kitty Maassen zelf: 'Causale verbanden zijn niet te leggen'.

Mestdialoog Noord Brabant

'Gevolgen voor de melkveehouderij enorm en wat betekent het voor de bodemkwaliteit?'

In de provincie Noord Brabant loopt de 'mestdialoog'. Vorig jaar heeft de provincie besloten dat er een dialoog omtrent mest moest komen met boeren, belangenorganisaties en beleidsmakers om zo te komen tot een gedragen mestbeleid.

In oktober wil men deze dialoog afsluiten. De ingegeven richting is al duidelijk en de provincie heeft de kaders op papier gezet. De inzet van de provincie is: 'Het uiteindelijk niet meer opslaan en aanwenden van onbewerkte drijfmest, waardoor mest optimaal benut kan worden in een landbouw die kringlopen sluit' (Statenvoorstel 20/16a, d.d. 13 juni 2016). Men wil dat alle mest een bewerking ondergaat op het erf zodat emissie van ammoniak, methaan en stikstof worden beperkt. Men denkt daarbij aan mestscheiding en mestvergisting. Er wordt verwezen naar de plannen van Friesland Campina omtrent monovergisting en de wens vanuit de varkenshouderij om meer mestverwerking toe te staan in Brabant.

Het mag duidelijk zijn dat de gevolgen voor de melkveehouderij enorm zijn: Alle stalsystemen moeten anders en het direct uitrijden van mest mag niet meer. Dit brengt allerlei kostenverhogingen met zich mee. De NMV maakt zich grote zorgen over wat deze ingrepen gaan betekenen voor de bodemkwaliteit.

Er is veel reden om aan te nemen dat de kwaliteit van de bodem achteruit gaat bij het langdurig en eenzijdig gebruik van digestaat. In de eerste plaats heeft dit gevolgen voor de hoeveelheid organische stof in de bodem. Maar er zijn ook gevolgen voor bijvoorbeeld de volksgezondheid. Gevaar voor de volksgezondheid komt o.a. van bacteriën die zich vermenigvuldigen in de vergister. Via het digestaat komen ze in het voer voor de koeien terecht of

op de gewassen van akkerbouwers. De NMV wil graag zo min mogelijk ingrijpen in natuurlijke processen zoals het uitrijden van onbewerkte mest en het verhogen van het organische stof gehalte in de bodem. Dit is niet alleen goed voor het bodemleven, de gewassen en de weidevogels maar zorgt ook voor meer CO₂-opslag in de bodem. We gaan onze visie dan ook overbrengen op de provincie in de hoop dat zij een wijs besluit neemt!

Oppervlaktewater stedelijk gebied zwaarder vervuild met fosfaat dan landbouwgebied

De NMV heeft onderzoek laten verrichten naar de kwaliteit van het oppervlaktewater op tien vooraanstaande locaties in Nederland en komt tot de schrikbarende conclusie dat het zeer slecht gesteld is met de kwaliteit van deze oppervlaktewateren. Deze locaties zijn niet landbouw gerelateerd, maar leveren in veel gevallen wel een belangrijke bijdrage aan de discussie over waterkwaliteit in Nederland. NMV bestuursleden hebben daarom ook dit rapport aan alle tweede Kamerleden van I&M persoonlijk overhandigd.

Locaties

Het vuilste water is aangetroffen bij het Planbureau voor de Leefomgeving in Den Haag, daar werd de norm zeven keer overschreden. Op vijf van de bemeeten locaties wordt de norm voor fosfaat (PO₄) in het oppervlaktewater ver tot zeer ver overschreden (dit is 50% van de genomen monsters). De locaties waar een grote overschrijding is aangetroffen van de hoeveelheid fosfaat in oppervlaktewater zijn naast het Planbureau voor de Leefomgeving Den Haag, Stichting Natuur en Milieu Delft, Amstelhotel Amsterdam, Deltares Delft, Varkens in Nood Amsterdam. In een aantal gevallen werd de norm zeven keer overschreden (norm is 0,31 mg/l PO₄).

Derogatie

De kwaliteit van het oppervlaktewater in Nederland staat onder scherp toezicht van het Nitraatcomité van de Europese Commissie. Tijdens gesprekken die de NMV heeft gevoerd met de leden van het Nitraatcomité werd steeds benadrukt dat verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater van het allergrootste belang is bij een nieuwe derogatieaanvraag. Fosfaat werd aangemerkt als grootste knelpunt. Als Nederland aantoonbaar niet heeft voldaan aan de overeengekomen afspraken in de huidige derogatie zullen de onder-

handelingen voor een volgende derogatie erg moeizaam verlopen. Nederland moet dan met wetenschappelijke onderbouwing aantonen dat er direct maatregelen zijn genomen om verdere vervuiling van het oppervlakte- en grondwater te voorkomen.

Bronnen

Het baart de NMV grote zorgen dat in de rapportage die naar Brussel wordt verstuurd, de vervuiling voor 75% op de nek van de boeren komt. De NMV vraagt de overheid, en met name minister Schultz van Haegen, dringend om de bronnen van de vervuiling beter in kaart te brengen en de rapportage die door het ministerie van I&M naar Brussel wordt gestuurd hierop aan te passen.

Maatregelen

De NMV erkent dat ook de landbouw een bijdrage levert aan de nutriëntenbelasting van het water, maar dit is zeker niet de enige oorzaak. Maar uit de metingen die nu gedaan zijn blijkt dat de landbouw niet de enige oorzaak van de slechte waterkwaliteit in Nederland kán zijn. Ook andere bronnen zoals kwel, riooloverstorten en watervogels leveren een belangrijke bijdrage. De genomen maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren zijn tot nu toe vooral gericht op de landbouw. De NMV

is daarom ook niet verbaasd dat de resultaten tot nu toe teleurstellend zijn. Want een probleem dat niet alleen door de landbouw is veroorzaakt, kan ook niet alleen door de landbouw worden opgelost! Dit vraagt om andere, passende maatregelen.

Blauwtongvaccin beschikbaar in Nederland

Het blauwtongvaccin Bluevac BTV8 is sinds 2 augustus beschikbaar voor veehouders in Nederland. Veehouders die hun dieren willen laten vaccineren tegen blauwtong kunnen contact opnemen met hun dierenarts. Het vaccin wordt gedistribueerd door MSD Animal Health. Veel dierenartsen nemen het vaccin in voorraad.

In België is inmiddels een derde van het rundvee en de schapen en geiten gevaccineerd tegen een besmetting met blauwtong serotype 8. De Belgische overheid bestelde de vaccins. Die noemt de verspreiding van het blauwtongvirus van Frankrijk naar België in de komende weken reëel.

Pas wanneer in België blauwtong uitbreekt gaat de Nederlandse overheid testen.

Model Jachtovereenkomst

De NMV heeft een model (voorbeeld) gemaakt voor een jachtovereenkomst die grondeigenaren kunnen gebruiken bij het aangaan van overeenkomsten met jagers zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming en de Flora en Faunawet. Deze modelovereenkomst kunt u opvragen via het secretariaat info@nmv.nu

In Memoriam Marius Bouwmeester

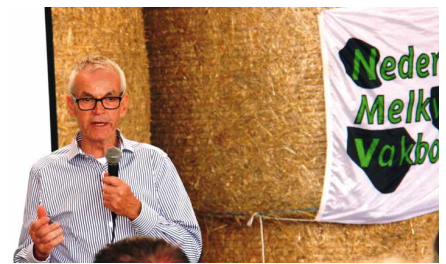
Helaas hebben wij het trieste bericht ontvangen dat op 20 juli 2016 Marius Bouwmeester is overleden. Marius was van 2010 tot 2016 lid van het Dagelijks Bestuur van de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV). De NMV lag hem na aan het hart. Met grote betrokkenheid en kennis van zaken heeft Marius jarenlang de portefeuille Diergezondheid en Dierenwelzijn beheerd. Geen lid belde hem tevergeefs met vragen over deze dossiers. Marius liet nooit verstek gaan en was altijd aanwezig bij acties en vergaderingen van de NMV. Hij moest de meeste kilometers maken om de vergaderingen te bezoeken, doch vaak was hij één van de eersten die aanwezig was. Heel veel uren heeft Marius in de NMV gestoken. Het contact met de leden van de NMV vond Marius zeer belangrijk. Het maakte daarbij niet uit of het in zijn "eigen" regio was of daarbuiten. Op de beurzen, in Gorinchem, Hardenberg, of zelfs Leeuwarden, hij stond er zeker een dag om dat contact te onderhouden. De uitvaartdienst heeft plaats gevonden op zaterdag 23 juli.

Irene van der Sar, lid van het Dagelijks Be-

stuur van de NMV, heeft daarbij namens de NMV gesproken.

Marius, namens alle leden van de NMV, bedankt voor alles!

Wij wensen Marius' echtgenote Annie, zijn kinderen en kleinkinderen veel sterkte bij het verwerken van dit verlies.

Dankbetuiging

Marius besloot na de MKZ lid te worden van NMV.

Al snel ging hij zich inzetten voor NMV als bestuurslid. Vele kilometers zijn ervoor gereden en daarbij uren vergaderen. Marius heeft dit altijd met hart en ziel gedaan, de melkveehouderij lag hem na aan het hart. De laatste maanden voor zijn ziekte, begonnen de ritten naar Staphorst om te vergaderen hem zwaar te vallen. Wij zijn heel dankbaar dat hij nog op de jaarvergadering aanwezig kon zijn. Het was voor Marius een geweldig mooi afscheid. Wij zijn de NMV zeer dankbaar voor de mooie jaren waarin hij veel vriendschap heeft ontvangen. Wij danken iedereen voor de overweldigende hoeveelheid belangstelling, mooie woorden, prachtige bloemen, fijne brieven en kaarten die wij mochten ontvangen tijdens de ziekte en na het overlijden van Marius. De leegte blijft nog moeilijk te aanvaarden, maar zoveel betrokkenheid verzacht het verdriet en vergroot de moed om verder te gaan.

Annie Bouwmeester- de Bruijn, kinderen en kleinkinderen

VAN DE VOORZITTER

Stereotiepe opmerkingen bij de mono-vergister

Als het aan Friesland Campina ligt dan gaat de mono-vergister een belangrijke rol spelen in de melkveehouderij om een boost te geven aan het beperken van de CO2 uitstoot. Ook de provincie Noord-Brabant heeft soortgelijke plannen. Daar willen ze in de toekomst alle mest door de vergister halen. 'Goed voor het milieu', zegt men. Zelfs proefboerderij De Marke kwam met een persbericht waarin werd gesteld dat de bodem niet lijdt onder digestaat.

Voor een goed bodemleven is koolstof en organische stof essentieel. Bij vergisten verdwijnt dat voor een deel. Redden voor de NMV om het wetenschappelijk onderzoek van De Marke op te vragen. Tot onze verbazing bleek dit onderzoek er niet te zijn. Persoonlijk vind ik dit een misser, want hoe kun je als proefboerderij iets roepen zonder een goede wetenschappelijke onderbouwing.

De opbouw van een gezonde bodem duurt jaren. Een aantal jaren geleden hebben we als NMV spandoeken laten drukken met het opschrift 'Gras maakt leven 20,000 kilogram CO2 wordt hier jaarlijks vastgelegd!'. De NMV heeft dit ook naar voren gebracht op de premië-

re van de film "Meat the truth" van de Partij voor de Dieren. Dit heeft er toen toe geleid dat Mevrouw Marianne Thieme de discussie met de NMV niet aan durfde en vervroegd is afgevoerd in een Hummer. Nu wordt het tijd om aan de 'Zonnekoning' van de Nederlandse zuivel ook zo'n spandoek aan te bieden. Want hoe groener het gras, hoe meer CO2 wordt vastgelegd. Niet alleen de bodem maar ook de koe heeft baat bij een goede duurzame vastlegging van organisch gebonden mineralen. En als we de keten verder volgen is het ook voor de consument belangrijk dat zuivelproducten en vooral babyvoeding organisch gebonden mineralen bevatten. Deze zijn voor zowel de bodem als de mens tien keer beter dan de anorganische mineralen. Roelof Joosten kan als CEO van Royal Friesland Campina hier niet lichtvoetig mee omgaan. Het imago van eerlijk, zuiver en puur kwaliteitsvoedsel in de waag te stellen voor 10% duurzaam gas in 2020. Die 100% duurzame elektriciteit moet te behalen zijn. De zuivelindustrie kan het goede voorbeeld geven door het plaatsen van zonnepanelen. In een duurzame, circulaire economie dienen schadelijke emissies zoveel mogelijk worden voor-

komen. Dierlijke mest bevat alle ingrediënten voor een goede, organisch gebonden voedselproductie voor mens, dier en plant. Voor een goede kringloop-economie is het raadzaam dat niet alleen de zuivelindustrie maar ook de politiek haar oor te luisteren legt bij onafhankelijke wetenschappers en niet bij door haarzelf gesubsidieerd onderzoek. Ook op andere beleidsterreinen zou dit moeten gebeuren. Er gaan momenteel heel veel plannen rond om uit de huidige melk- en mestcrisis te komen. Maar zoals Hans Huijbers in 2015 op de BodemAnders conferentie in Den Bosch zei 'We veroorzaken een ramp in de bodem'. De NMV wil vooruit door te bouwen aan klimaatbestendige bodems en bij te dragen aan een structurele oplossing voor de huidige problematiek. Daarbij krijgt het verdienmodel van de melkveehouder speciale aandacht, want 'Inkomen daar draait het om'.

Harm Wiegiersma,
voorzitter NMV

Agenda

Binnenkort

NMV-barbecues door het hele land

19 september

NMV-bestuursvergadering om 20.00 uur in De Schakel, Nijkerk

Najaar

NMV-bodemsymposium

Op de NMV-site www.nmv.nu vindt u actueel nieuws.

Adressen NMV

Secretariaat NMV

Krachtighuizerweg 28, 3881 PD Putten
tel. 06 213 22 313
email info@nmv.nu
www.nmv.nu

Contactpersonen NMV

Groningen:

Steeffronk, De Wilp, 0594-642922

Drenthe:

Johan Inberg, Koekange, 0522-451125

Friesland:

Harm Wiegersma, Rinsumageest,
0511-421083

Flevoland:

Laurens van Bavel, Zeewolde, 036-5228630

Noord-Overijssel:

Lammert van Dijk, Kampen, 06-10634335

Oost-Nederland:

Marion Logtenberg, Baak, 0575-441504

Rivierengebied:

Peter van Beest, Lienden, 0344-662334

Gelderse Vallei/Utrecht-Oost:

Noord-Holland Noord:

Sjaak Ruyter, Schagen, 0224-297156

Gooi- en Vechtstreek:

Jan Galesloot, Weesp, 0294-253447

De Ronde Venen:

Rene Wahle, Zevenhoven, 06-10648997

Krimpenerwaard en Lopikerwaard:

Chiel Markus, Papekop, tel. 0348-565588

Maaskant, Limburg en Zuidoost-Brabant:

Hans Geurts, Veulen, 0478-541592

U kunt zich aanmelden als lid of informatie aanvragen via de contactpersonen of bij het NMV-secretariaat.

Foto 'Koebont': Roeland Koning

Controleer uw gegevens fosfaatrechten op RVO.nl

Een dezez dagen ontvangt u van RVO een brief waarin u wordt gevraagd de gegevens te controleren die van belang zijn voor de vaststelling van uw fosfaatrechten. Iedereen die op 2 juli 2015 melkvee hield en op 1 januari 2017 een landbouwbedrijf heeft kan fosfaatrechten krijgen.

Gegevens bekijken en wijzigen

Zodra het nieuwe stelsel in werking treedt kan, RVO het aantal fosfaatrechten pas vaststellen. Vanaf 3 augustus kunt u uw gegevens bekijken. Eventuele wijzigingen kunt u tot uiterlijk 1 oktober doorgeven. RVO neemt uw reactie mee bij de vaststelling van uw fosfaatrechten. Ook als u geen brief ontvangt kunt u reageren.

Berekening fosfaatrechten

Voor het berekenen van de fosfaatrechten zijn onder andere de volgen-

de gegevens van belang:

- aantal stuks melkvee per 2 juli 2015
- melkproductie in 2015
- gemiddeld aantal melkkoeien 2015
- fosfaatruimte

In het najaar behandelen de Eerste en Tweede Kamer het wetsvoorstel voor de invoering van fosfaatrechten dat momenteel wordt voorbereid.

**BOUT
OVERES**

ADVOCATEN
GRONINGEN

www.boutoveres.nl

AGRISUN

www.agrisun.nl

MAIN Energie

MAINEnergie heeft inmiddels veel NMV-ers als vaste klant. De kracht van **MAIN**Energie zit in het persoonlijke contact en het vertrouwen van de klant. Als u klant wordt bij **MAIN**Energie profiteert u van onze scherpe tarieven en onze overstapservice. Wij nemen alle administratieve rompslomp uit handen en verzorgen de totale, naadloze overstap. Hierdoor blijft u te allen tijde ver-

zekerd van levering van stroom en gas.

Wilt u net als vele andere collega-bedrijven profiteren van scherpe energietarieven?

Neem dan contact op met het Sales team van **MAIN**Energie. U kunt ons telefonisch bereiken op 088 - 08 09 000 of per e-mail via sales@mainenergie.nl.

Wilt u een goed inkomen?

Wilt u een belangenbehartiger die wet- en regelgeving voor u in de gaten houdt?
Wilt u dat uw mening gehoord wordt?

Word lid van de NMV!

Zodat u met een gerust gevoel uw bedrijf kunt runnen.

Voor jonge melkveehouders onder de 35 jaar is er een speciale actie: Schrijf je nu in en word een jaar lang gratis lid van de actieve belangenvereniging NMV. Je ontvangt dan maandelijks ons ledenblad Koebont en een NMV-bodywarmer!

Wanneer u uw collega lid maakt, ontvangt u ook een bodywarmer. Geef u op bij het NMV-secretariaat, tel. 06 213 22 313 of via onze site www.nmv.nu. De NMV-bodywarmers zijn ook te bestellen. Ze kosten € 35,- per stuk, de verzendkosten bedragen € 7,50. Verkrijgbaar in de maten M t/m XXXL

De NMV voor en door melkveehouders. Uw inkomen en belang is onze prioriteit!

LEDENACTIE